

Kilka słów o rozwoju ...

Już od najmłodszych lat życia dziecka kształtują się fundamenty, które znacząco wpływają na jego funkcjonowanie emocjonalne, społeczne i poznawcze. Okres przedszkolny ma znaczący wpływ na zdrowie psychiczne u dzieci, ponieważ to właśnie wtedy pojawiają się pierwsze doświadczenia, sukcesy, porażki, to wtedy nawiązują się pierwsze relacje międzyludzkie, jak również formuje się sposób myślenia o otaczającej rzeczywistości i postrzeganiu świata. Jest to czas, gdy dziecko nabiera wprawy w wykonywaniu czynności samoobsługowych (jedzenie, ubieranie się, korzystanie z toalety). Opanowuje werbalnie i niewerbalne sposoby porozumiewania się z innymi – kształtują się umiejętności o charakterze komunikacyjnym.

Regresy rozwojowe...

Większość dzieci, w tym czasie, może doświadczać również wielu regresów związanych z ich emocjami, a co za tym idzie zachowaniem. Zazwyczaj współpracujący 2,5-latek, może odmówić współpracy, wykrzykując w kółko słowo „NIE”, samodzielnie korzystający z toalety 3-latek znów zaczyna potrzebować pampersa na noc, a na co dzień spokojna i zaradna 4-latka zaczyna przejawiać trudności w kontrolowaniu i regulowaniu emocji.

Rozwój emocjonalny nie przebiega proporcjonalnie do wieku dziecka, można zaobserwować, że im dziecko starsze, tym jego zachowania często są mniej stabilne, a co za tym idzie – mniej akceptowalne przez dorosłych.

Krótką charakterystyka zachowań dzieci od 3 do 6 roku życia

3 rok życia	Dzieci w tym wieku lubią towarzystwo innych ludzi – nie tylko najbliższych. Ciepło reagują na pojawienie się nowych twarzy. Potrafią już zrobić przyjemność komuś drugiemu, tylko po to, by było mu miło, a nawet postawić czyjeś potrzeby ponad swoimi własnymi. Nie potrafią się jeszcze dzielić czymś, co należy do nich, ale zdarza się, że oddadzą drugiemu dziecku zabawki, które są mu niepotrzebne w danej chwili. Dzieci w tym okresie są przekonane, że tak jak one myślą, tak myśli cały świat. A te potrzeby, które mają, są potrzebami wszystkich ludzi. Każda potrzeba, pragnienie lub zachcianka są oczywiste dla innych, więc jak one nie chcą iść na zewnątrz, to wiadomo, że rodzice także. To niezrozumiałe dla nich, że możemy chcieć czegoś innego. Stopniowo, dzięki doświadczeniom i wsparciu dorosłych, uczą się współdzielenia i rozumienia perspektywy innych.
--------------------	--

4 rok życia	W tym okresie dziecko staje się bardziej aktywne, niezależne i zaczyna podejmować inicjatywę w działaniach. Zaczyna eksplorować świat wokół siebie, podejmuje zabawy symboliczne i zaczyna planować oraz realizować swoje pomysły. Dziecko na tym etapie często stawia sobie cele i dąży do ich realizacji, co pozwala mu rozwijać umiejętności społeczne i poznawcze. Dzieci w tym wieku zaczynają rozumieć podstawowe pojęcia dobra i zła, choć są to jeszcze bardzo uproszczone wyobrażenia. Potrafią rozpoznać, kiedy coś jest „nie w porządku”, ale ich zrozumienie zasad moralnych jest jeszcze ograniczone i silnie zależy od wskazówek dorosłych. Choć zaczynają rozumieć bardziej złożone zasady moralne - wciąż mają tendencję do postrzegania świata w kategoriach „czarne-białe”, gdzie każde zachowanie jest jednoznacznie dobre lub złe.
5 rok życia	Kończy się rozwijać TEORIA UMYŚLU, czyli umiejętność przyjęcia perspektywy drugiej osoby. W 5 roku życia dzieci są przekonane, że to ich myśli i uczucia są mądre i słuszne, a myśli i uczucia innych osób „głupie”. W tym wieku pojawiają się przechwalanie: „Jestem najlepsza i najmądrzejsza!”, „Dostałem najlepszy prezent i mam tatę policjanta!”. Na tym etapie dzieci uczą się czym są zasady, ale nie jest to równoznaczne z ich przestrzeganiem. Sprawdzają raczej, co to znaczy je mieć, nagiąć, złamać, do czego służą, jak działają i kto i dlaczego o tym decyduje. W ten sposób odkrywają świat zasad. W 5 roku życia lepiej grać w gry kooperacyjne, ponieważ dla dzieci przegrana jest pełną tragedią. Niezależnie, w co dziecko będzie grało w tym wieku, będzie chciało wymyślać i testować własne reguły, co wiąże się z tym, że nie przyswoi formalnych reguł gry.

6 rok życia	Dzieci w tym wieku stają się bardziej zdolne do kontrolowania swoich emocji. Choć nadal mogą mieć trudności z radzeniem sobie z silnymi uczuciami, zaczynają rozumieć, jak je wyrażać w bardziej odpowiedni sposób. Dlaczego dzieciom w tym okresie jest tak trudno? 6 rok życia to okres intensywnych zmian biologicznych, które są związane z wydatkowaniem energii. To naturalne, że większość energii zużywana jest na wzrost, np. zębów, kości, mięśni, więc obszar emocji, zachowań czy obszar poznawczy zostaje najmniej zasilony. Jak pokazuje piramida homeostazy, różne aspekty rozwoju dziecka muszą być zrównoważone, aby utrzymać jego zdrowie i dobrostan.
---	--

Źródło: Madej J., „Rozwój w pigułce. Krok po kroku o rozwoju psychicznym dzieci w pierwszych 7 latach życia”.